

A szegedi piacról

Nap-nap után olvashatunk a szegedi piac elnéptelenedéséről, elsovadásáról. Köztudomású, hogy a környékbeli községek a mai viszonyokkal nem számoló magas köveztvám és helypénz miatt elkerülik a szegedi piacot, amiből mérhetetlen kára van a hivatalos városnak, de a szegedi ipar és kereskedelemnek is. Az elsovadásnak másik oka azonban a szegedi piac rendszertelen elhelyezése és a beosztásban mutatkozó még nagyobb rendszertelenség. Ezt a nap-nap után felmerülő panaszok igazolják. Így a közelmúltban Szeged város iparosai kérték, hogy a szétszórtan árusító iparosokat egy csoportban helyezze a város a Mars-térre. Mint a piaci árusok egyik érdekelt képviselője is, foglalkozom e kérdéssel.

A szegedi piac elhelyezése keresztalakú. A kereszt egyik vonala a Rudolf-térről kezdve a Széchenyi-téren a Tisza Lajos-köruton át a Valéria-tér érintésével a Mars-téren végződik. Hosszúsága majdnem egy és fél kilométer. A kereszt másik vonala a Tisza Lajos-körut, aminek hossza (ev. templomtól az ítéltábláig) csaknem egy kilométer. Sem az eladónak, sem a vásárlónak nem érdeke ez a túlhoszu méretezés, amit feltétlenül rövidíteni kell. Másik igen nagy hiba a piacheosztásban nyilvánul meg. A piaci szabályrendelet előírja, hogy az elárúsító szakma szerint egy csoportban legyenek elhelyezve, de ez nincsen betartva. Baromfit a piac bármely részén lehet vásárolni. Ez természetesen nemcsak a fogyasztó közönségnek kellemetlen, hanem az eladóknak is árt, mert egységes árak így nem alakulnak ki és a termelő, csak hogy az árujától megszabaduljon, kénytelen árán alul is tudni portékáján. Szegednek ez külön specialitása, hogy nincs egységes baromfi-piac. Más kisebb községekben nemcsak külön baromfi-piac van, hanem külön sovány és külön hizott baromfi-piac is. A baromfi-piacnak ez a szétszórtasága okozza azután azt, hogy Szegeden alig vásárolnak valamit exportálásra. Pár évvel ezelőtt még megjelent autójával egy-két baromfi „szedő”, de ezek elmaradtak, illetve a szomszéd községek piacain, főként Kisteleken vásárolnak, ahová a gyümölcs-export is lassan átköltözik. Kistelek ugyanis egy nagy telekkel bíró ház udvarát fedett csarnokkal látta el és itt bonyolódik le a napi élelmiszerpiac. Heti piacok napokon itt kapnak helyet az exportőrök, ahol is zárt udvari és fedett — tehát por- és esőmentes — helyen végezhetik a csomagolást. Szegeden állítólag a termelők nem akarják (és a város hatósága is ezt vallja) a külön baromfi és külön tej- és tejtermék-piac felállítását, mivel lehetetlen azt kívánni a kocsival a városba bejövő kishérlőtől, hogy egy pár csirkét és egy liter tejfelt kivevő áruját két helyen árusítsa. A valóság ezzel szemben az, hogy ilyen csekély árut kocsival behozni, nem kifizető, mert erre a kistermelő keservesen fizetne rá. A kocsi után fizetendő köveztvám és a helypénz több lenne az áru értékénél. Valóságban a termelő nem is hoz be ilyen kevés árut kocsival, hanem behozza gyalog, esetleg több szomszéd jön be egy kocsin a városba, ha pedig a termelő többféle árut hoz a piacra kocsián, úgy családtagjait is hozza magával, akik ott értékesíthetik árujukat, ahol többet adnak érte. Mindenféleképpen kocsirol való árusítása kényelemszeretéből ered, amiről szívesen lemond a termelő, ha hasznát látja.

A tej- és tejtermék piacán hasonló a helyzet. Papirosom a tejpiac a Klauzál-téren van, valóságban inkább a fürdő előtt, de ezt is lehet mindentől kapni, hogy azután minőség szempontjából milyent, arról sokat lehetne beszélni. Minden szegedi lakos vásárol is egyszerűen. Megengedhetetlen tehát az, hogy tej- és tejterméket a piac minden részén, a tisztaság legelemibb betartása és orvosi ellenőrzés nélkül árusíthassanak.

Az iparosok elhelyezése is nélkülöz minden rendszert. Legtöbbször a Széchenyi-téren vannak elhelyezve. Legutóbbira foglalkozom a Tisza Lajos-köruton levő piaccal. Itt csaknem kivétel nélkül piaci árusok vannak elhelyezve. Bármilyen széles is a Tisza Lajos-körut járdája, mégiscsak út ez és nem tér és így piac elhelyezésére alkalmatlan és ezért itt találjuk a legnagyobb rendszertelenséget. Nyári gyümölcsözésen az idén nincs, de ha az őszi szezon megkezdődik és ide téved egy exportőr, akkor a Mars-téren talál majd makói zöldséget, dorozsmai paprika- és tejeleskófákat és szegedi kófákat is, de csak minden másodikkal kocsiánál talál termelőt. Így aztán lóthat-futhat, amíg talál azt, ami neki kell.

De folytassuk szemlénket tovább a Tisza Lajos-köruton... Itt találjuk az iparcikkárusokat, köztük a rövidárusokat három külön csoportban, de van rövidárus a Valéria-téren, sőt a Mars-téren is. A készruhaárusok szintén a szabályrendelet figyelembe vétele nélkül vannak beosztva, de nem iparigazolványaik kelte szerinti sorrendben, hanem a 18 régebbi árus elé van beosztva 11 új árus, akik közelebb vannak a piac tengelyéhez,

mint a 18 régebbi keleti iparigazolvánnyal bíró. Érdekes a tejtermékárusok elhelyezése is. Az itt levő körülbelül 20 árus a közelmúltban még kisebb csoportokban különböző helyeken árusított. A rend és az orvosi ellenőrzés miatt egy csoportba lettek beosztva a püspöki bazárral szemben. Nemrég ezután két, majd három új tejtermékárus telepedett le a Rudolf-téren a többi árus tiltakozása ellenére, végre a kereskedelmi és iparkamara útján beadott panasz alapján a hatóság ezeket is beosztotta a többi közé a Tisza Lajos-körutra írásbeli „véghatározattal.” A véghatározat „jogerőssé” vált két hónap óta, végrehajtva azonban ma sincs.

A jövő terveinek azt kell szem előtt tartanunk, hogy: egy piac csak úgy fejlődhet, ha azon rend van és könnyen áttekinthető. Szeged nem oly nagyváros, hogy itt különböző városrészekben más-más napokon heti piacok tartassanak. Össze kell tehát vonni a szétszórt piacokat. Erre három alkalmas tér van, ahol az összes piacok elférnek. A Mars-tér, a Valéria-tér és a Rákóczi-tér, esetleg a Tisza Lajos-körut egy része. Megemlítem még a helypénz-kérdést, ami szintén elriasztja a termelőket a szegedi piacról. A baromfi után fizetendő helypénz igen magas, ami a mai viszonyok közt megbénítja és eltereli innét a baromfikereskedelmet; ugyanis a baromfi után fizetendő folyóméterenként 8 fillér, (de egy folyóméterre csak 10 pár tehető), ezenkívül még darabonként sovány 8, a kövér után 16 fillér páronként. (A liba, pulyka még drágább.) A leölt baromfi után is ezek a

tételek fizetendők, mivel azonban 6k állványon árusítanak, itt a folyóméter díja 16 fillér. Ezenfelül állandóan a hátuk mögött áll a helypénz-szedő, aki éberben vigyáz arra, hogy a várost károsodás ne érje.

Mi valószínűleg meg ezek közül azonnal? Feltétlenül rendet kell teremteni a Mars-téren. Kocsi-piacon csak kocsirol árusító termelőnek van helye. Külön baromfi-piacot és külön tej- és tejtermék-piacot kell felállítani. Máshol, mint a kijelölt helyen ezek nem árusíthatók. A vidékről bejövő iparjoggal bíró árusokat szintén egy csoportban helyezendők el, mert ezeket befurakodva a termelők közé, megtevesztik a vásárlóközönséget. Az ugynevezett zugkófakkal szemben erélyesen el kell járnunk. Nekik is az az előnyük ma, hogy ott árusítanak, ahol alkalmilag legjobban, ezzel szemben az adót fizető árus egy helyhez van kötve. A balkáni állapotokat meg kell szüntetni a Tisza Lajos-köruton, bármilyen kényes is ehhez hozzájárulni.

Szeged belváros kereskedői és a belváros háztulajdonosai, bizonyára megütközéssel fogadják a fenti javaslatokat, hiszen a piacnak a külváros felé való kitolásáról van szó. Ma már a viszonyok is változtak. Ma a kigazda és a kishérlő nem vásárló. A belváros vásárló közönsége a fixfizetésű városi nép rétegeiből adódik. A piac összpontosítása és fejlesztése, érdeke a város minden rétegének, ebből csakis hasznot láthat minden szegedi és kereskedő, sőt a háztulajdonosok is, vagyis az egész város közönsége.

Bankó Béla.

Huszonnégyen pályáztak a tanítói internátus szerelési munkáira

Jelentős eltérések az egyes ajánlatok között

(A Délmagyarország munkatársától.) A tanítói internátus építése már javában folyik, a vízvezeték, csatornázás, a melegvíz, gáz, fűtés, kazánházfelszerelés és hőleadóberendezés munkálataira azonban csak utólag, két héttel ezelőtt írta ki a kereskedelemügyi minisztérium a versenytárgyalást. Most járt le a versenytárgyalás határideje és a jelzett munkálatokra összesen 24 vállalkozó adta be pályázatát. Az ajánlatok végösszegezés szerint a következők:

Vízvezetési és csatornázási munkákra pályázott Hegedüs Ferenc (Szeged) 24.914.78 pengőért; vízvezetési, csatornázási, melegvíz és gázfelszerelési munkákra Fekete Nándor (Szeged) 25.734.38, Hottya Lajos (Szeged) 29.752.93, Heim Géza (Szeged) 31.073.64, Schuller Vilmos (Szeged) 34.514.30, Gaál Ferenc (Szeged) 34.750.87. Vízvezeték, csatornázás, melegvíz, gáz, fűtés, kazán és hőleadó szerelésekre Egry és Fiai cég (Budapest) 26.725.75, kazánházberendezés 29.896.72, hőleadóberendezés 20.052.10, Sebestyén József (Szeged) 28.093.05, fűtés- és kazánházberendezés 26.701.73, fűtés, hőleadóberendezés 24 ezer 773.70, Heim János és társa (Szeged), 29.106.90, fűtés, kazánberendezés 31.281.50, fűtés, hőleadóberendezés 21.455.60, Riet-schel és Henneberg (Budapest) 30 ezer 298.21, fűtés, kazánberendezés 22.262.79, fűtés, hőleadóberendezés 21.526.78, vízvezeték, csatornázás, melegvíz, gáz, fűtés, hőleadóberendezés 26.100.92, hőleadóberendezés 21.666.32, Knuth Károly (Budapest) 35.047.85, kazánházberendezés 41.533.84, hőleadóberendezés 23.015.02, Wolf Ödön (Budapest) 36.348.77, kazánberendezés 13.615.45, hőleadóberendezés 21.526.78. Vízvezeték, csatornázás, melegvíz, gáz, fűtés, hőleadóberendezés: Csépa Jenő (Budapest) 27.099.39, hőleadóberendezés 23 ezer 849.—, Univerzál (Budapest) 30.070.32, hőleadóberendezés 21.907.42; kazánházberendezés Popper és Szántó (Budapest) 14.678, Láng gépgyár (Budapest) 31.675, alternatív 22.586.06, Magyar Radiator gyár (Budapest) 23.187.60, Röck István (Budapest) 28.232, Ganz és Társa (Budapest) 37.747.—, alternatív 29.076.—, hőleadóberende-

zés Ecsér és Vaska (Budapest) és Schuller Vilmos (Szeged) 23.599.30, Törs és Ormai (Budapest) 24.530.04 pengőért pályáztak.

A pályázatok felett a napokban megtörténik a döntés a minisztériumban és közvetlen ezután már vállalatba is adják a munkálatokat, hogy az építkezéssel együtt a szerelés is megkezdhető legyen.

Versenytárgyalási hírek

A szentesi polgármester 2250 mázsa darabos szén és 1000 mázsa tűzifa szállítására hirdet versenytárgyalást, augusztus 1. lejárattal.

Kiskunorozsma község előljárósága 400 mázsa hazai darabosszén szállítására hirdet versenytárgyalást, augusztus 10. lejárattal.

A szegedi vegyesdandárparancsnokság a huszárlaktanyában végzendő jármű és lovagszínépitésre hirdet versenytárgyalást, augusztus 5-iki lejárattal. Ajánlatok a honvéd központi építési osztályhoz, Budapest, V., Honvéd-uca 28. nyújtandók be.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet a bajai székház építésének összes munkájára versenytárgyalást hirdet augusztus 7-iki lejárattal.

Házaló kereskedés eltiltása Kiskunhalason. Kiskunhalas város még ez év elején szabályrendeletet hozott, amellyel a házaló kereskedést a város területén eltiltja. Ezt a szabályrendeletet a kereskedelemügyi miniszter most jóváhagyta és így házaló kereskedők a jövőben Kiskunhalas várost nem kereshetik fel.

Kivitel-i lehetőségek Palesztinába. Palesztina azok közé az országok közé tartozik, melyeknek külkereskedelmi forgalma az általános depresszió dacára, erős emelkedést tüntet fel. Különösen nagy kereslet nyilvánul meg Palesztinában a következő cikkek iránt: mindennemű élelmiszerek, vas- és acélárak, kerámiai és üvegszövetek, pamutszövetek, kész ruhák, bőrárak, kisebb gépek és motorok, lámpák, dívcikkek, mindennemű lakásberendezési cikkek, főleg olcsó tömeghuzorok. A lakásberendezési cikkekben mutatkozó nagy bevittelt különösen a nagy bevándorlás indokolja, melynek következtében évről-évre igen sok új háztartás keletkezik. Ami Magyarországban Palesztinába való kivitelét illeti, ez 1933-ban 1.178.000 pengőre, 1934-ben pedig 2.298.000 pengőre ruggott, tehát egy esztendő alatt 1 milliót meghaladó emelkedést tüntet fel. A szakértők véleménye szerint a piac megdolgozása és megfelelő összeköttetések teremtése révén ez a kivitel még jelentékenyen emelhető.

Kerékpárosok!

Sikerült egyik gyáratól nagy tétel kerékpárgumit olcsón átvenni a szokatlanul alacsony áron árusítani.

Uj külsőgumi hazai P 4-80 Belsőgumi szürke P 1-20

külföldi 5-90 vörös 1-30

Szántó Sándor gépkereskedő, Kiss uca

Kiss D. palota.